varm ivrare och förkämpe och även om han numera lagt sin fela åt sidan har han inte släppt kontakten med de sörmländska bygdemusikerna.

Riksspelman startade med lånad farfarsfela

Många av oss har hört den gamla sörmlandslåten "Just nu så vakna Grindstugen opp." Vem var nu denna Grindstugen? Den frågan ställer vi till riksspelmannen och lantbrevbäraren Axel Andersson i Larslund.

— Grindstugen var min farfar, säger han. Jag är själv född vid Grindstugan i Halla. Det skedde förresten precis för 50 år sedan från 29 oktober räknat.

— Farfar var styv spelman, men han var rädd om fiolen, så vem som helst fick inte sätta den under hakan. Av någon anledning skulle bror min följa spelmanstraditionen. Men jag själv var villig, i högsta grad. Vid sju års ålder bodde jag i Runtuna. Jag sneglade åt farfars fiol men vågade inte röra den. Men så hände en gång att de stora var ute i potatislandet. Då högg jag fiolen och började mina trevande övningar. Timme efter timme gick. Plötsligt hörde jag att farfar var inkommen. Han trodde tydligen att det var bror min som övade, ty han ropade upp åt rummet: Nu går det rätt så bra!

Det gick rätt så bra efter vad åren led. Axels farfar, far och farbror var kända och skickliga spelmän, men Axel själv blev riksspelman. Det hände vid spelmansstämma vid Stenhammar 1945. Uppspelningen skedde inför Sven Kjellström, Olof Andersson och Gustav Wetter m. fl. och därvid erövrade Axel Andersson Zornska riksspelmansmärket vilket berättigar till hederstiteln "riksspelman". I Sörmland torde det endast finnas ett tiotal med den rangen och värdigheten.

Vid det stora provet spelade Axel tre egna låtar, och en av dem var en polska, Knäpphärveln. (Vad som menas med en knäpphärvel, det får ni fråga mormor eller farmor om.).

— Folkmusiken blir mer och mer accepterad och förstådd, sade Axel speleman belåtet. Massor med låtar uppteckas och bevaras och nya arrangemang kommer titt och tätt.

I spelmanshemmet i Larslund hängde i en rad fyra fioler och en gitarr. De användes flitigt. med deras hjälp blir höstkvällarna inte långa.

Riksspelman fyller 50 följer släkttradition

Det första glaset och den första cigarretten kan leda en ung man till lastens brunnar. Det första stråkdraget kan leda en ung man rätt in i musikens trolldom, och han kan bli fångad i den för livet. Satsen kan bestyrkas av många, bl. a. av riksspelmannen och lantbrevbäraren **Axel Andersson**, Larslund, som den 29 oktober fyller 50 år. Läs om denne speleman på sidan 7.